

Montessoriskolan Floda Säteri
Org.nr. 863500-6680
ordforande@montessorifloda.se

2020-04-08
Dnr SI 2020:8002

Beslut

efter kvalitetsgranskning av läsfrämjande
arbete i grundskolan – med särskilt fokus på
undervisningen i svenska i årskurs 4–6 vid
Montessoriskolan Floda säteri i Lerums kommun
med Montessoriskolan Floda Säteri som
huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Montessoriskolan Floda säteri avseende verksamhetens kvalitet inom det läsfrämjande arbetet i grundskolan – med särskilt fokus på undervisningen i svenska i årskurs 4–6. Med läsfrämjande arbete avses här undervisningsinslag och aktiviteter som syftar till att stimulera och vidga elevers läsintresse och utveckling av goda läsvanor.

Skolinspektionen gör bedömningar i förhållande till de kvalitetskriterier som myndigheten satt upp inom det granskade området. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, utifrån om kvalitetskriterierna uppfylls i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen i normalfallet att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. Skolinspektionen begär därefter en skriftlig redovisning av huvudmannen som visar vilka förbättringsåtgärder skolan vidtagit. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/lasframjande-arbete-i-grundskolan/>

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Montessoriskolan Floda säteri i följande utsträckning:

Bedömningsområde 1: Läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Skolinspektionen bedömer att lärarna *i flera delar* integrerar läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6, för att stimulera och vidga såväl flickors som pojkars läsintresse.

Utvecklingsarbeten behöver inledas inom följande delar.

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att alla elever ges rika möjligheter till social interaktion och samtal om lästa texter i syfte att främja elevernas läsintresse.
- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett strukturerat sätt ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i de egna elevgrupperna, detta som grund för att

på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsfrämjande arbete

Skolinspektionen bedömer att skolans övergripande läsfrämjande arbete *i flera delar* är strategiskt och uthålligt.

Utvecklingsarbeten behöver inledas inom följande delar.

- Skolan behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverkan och kunskapsspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Vidare behöver rektorn och lärarna tillsammans utveckla arbetet så att skolbiblioteket används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser.
- Rektorn tillsammans med personalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintresse och läsvanor bland eleverna på skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **7 oktober 2022** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2020:8002) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Bedömningsområde 1: Läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Här bedöms i vilken utsträckning lärarna integrerar läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6, för att stimulera och vidga såväl flickors som pojkars läsintrasse. I detta ingår att:

- Lärarna sätter läsningen i ett innehållsmässigt och socialt sammanhang samt tydliggör syftet med läsningen. Lärarna ger eleverna rika möjligheter till social interaktion och samtal kring det lästa.
- Lärarna framhåller läsningens värde genom att de visar intresse för vad eleverna läser samt ger läsningen utrymme och prioritet i undervisningen.
- Lärarna arbetar på ett genomtänkt och varierat sätt för att stimulera alla elevers läsintrasse. Lärarna riktar läsfrämjande insatser särskilt mot elever med svagt intresse för eller ringa vana vid att läsa, eller som i övrigt begränsas av stereotypa mönster i sin läsning. Lärarna matchar läsmaterialet med elevernas intressen, erfarenheter och behov. Lärarna visar att de har höga förväntningar på samtliga elever genom att förmedla att alla elever kan utvecklas till goda läsare.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärarna i *flera delar* integrerar läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6, för att stimulera och vidga såväl flickors som pojkars läsintrasse.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna delvis främjar elevernas läsintrasse genom att sätta läsningen i ett innehållsmässigt och socialt sammanhang samt tydliggör syftet med läsningen för eleverna. Lärarna sätter läsningen i ett innehållsmässigt sammanhang bland annat genom att planera undervisningen tematiskt. Vidare väljer lärarna läsmaterial utifrån didaktiska val. Det framkommer dock att lärarna behöver utveckla elevernas möjlighet till social interaktion och samtal kring lästa texter.

Granskningen visar vidare att lärarna delvis främjar elevernas läsintrasse genom att framhålla läsningens värde. Lärarna visar intresse för vad eleverna läser och uppmuntrar dem att berätta om sin läsning, även om det skiljer sig åt mellan lärare i vilken utsträckning detta sker. Lärarna reflekterar även värdet av läsningen genom att läsningen ges utrymme och tidsmässig prioritet i undervisningen. Det framkommer dock att eleverna i vissa fall uppfattar lässtunderna som stökiga och att de vid dessa tillfällen har svårt att koncentrera sig, vilket i viss mån begränsar utrymmet för läsning. För att höja kvaliteten i undervisningen kan lärarna på ett tydligare sätt framhålla läsningen värde genom att i större utsträckning visa intresse för vad eleverna läser och visa att läsningen är prioriterad i undervisningen.

Granskningen visar att lärarna delvis arbetar aktivt med läsfrämjande insatser och riktar i vissa fall dem mot elever med svagt intresse för eller ringa vana vid att läsa. Lärarna visar en viss medvetenhet om de generella skillnaderna i läsintresse, läsvanor och läsförmåga som finns kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund samt kön. Lärarna har också viss kännedom om den egna elevgruppens erfarenheter, intressen och behov, men tar inte på något strukturerat sätt reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att identifiera eventuella skillnader och mönster i de egna elevgrupperna. Detta innebär att lärarnas kännedom om de elever och elevgrupper som särskilt behöver få ta del av läsfrämjande insatser till viss del är begränsad. Vidare erbjuder lärarna eleverna vägledning för att matcha läsmaterial med elevernas intressen, erfarenheter och behov, både när det gäller gemensam och individuell läsning.

Skolinspektionen har identifierat flera utvecklingsområden inom bedömningsområdet. Motiveringen till utvecklingsområdena och rekommendationer för fortsatt arbete redogörs för under rubriken *Identifierade utvecklingsområden* nedan.

Motivering

Lärarna sätter läsningen i ett innehållsmässigt sammanhang men ger eleverna begränsade möjligheter till social interaktion och samtal kring det lästa

Granskningen visar att lärarna sätter de texter eleverna läser i ett innehållsmässigt sammanhang och försäkrar sig om att syftet med läsningen framgår för eleverna. Lärarna berättar att de sätter läsningen i ett innehållsmässigt sammanhang genom att arbeta ämnesöverskridande. Lärarna säger att strukturen för hur teman planeras och genomförs också ger eleverna en tydlighet när det gäller både syfte och mål med läsningen. I inledningen av varje projekt presenterar läraren olika teman genom att berätta övergripande om dess innehåll och vilka böcker eleverna ska arbeta med samt diskuterar temat med hjälp av bilder. Därefter arbetar eleverna med uppgifter i sin egen takt och ordning. De ämnen som oftast ingår är svenska, samhällsorienterande ämnen (SO) samt naturorienterande ämnen (NO). Exempel på teman som eleverna arbetat med är medeltiden respektive djur. Eleverna säger att det känns meningsfullt att läsa de texter de läser, men att syftet med läsningen inte alltid är klart för dem. I intervju med både elever och lärare framkommer att eleverna läser både fack- och skönlitteratur för att de ska få möta olika texttyper. Vidare sätter lärarna läsningen i ett innehållsmässigt sammanhang genom att de ger eleverna en förståelse för den text de ska läsa, exempelvis genom att läraren förklarar ord och begrepp, läser på baksidan av boken eller läser högt ur boken.

Granskningen visar vidare att eleverna ges begränsade möjligheter till social interaktion och samtal kring det lästa. Eleverna i årskurs 6 berättar att samtal och social interaktion kring den gemensamma läsningen har minskat på grund av

förberedelser och genomförande av de nationella proven. Eleverna i årskurs 6 berättar också att de ibland genomför bokcirklar men att de mestadels ändå jobbar enskilt med att besvara frågor som läraren formulerat till den bok de läser gemensamt. I intervjuer med både lärare och elever i årskurs 5 framkommer att eleverna pratar om den bok som de läser gemensamt i en form av bokcirkel både i helklass och i mindre grupper. Eleverna i årskurs 5 berättar att när de läst ett kapitel sitter de i smågrupper och diskuterar frågor som läraren har gett dem.

I både årskurs 5 och 6 väljer eleverna egna böcker för individuell läsning som sker under morgonsamlingen. Efter att eleverna har läst ut boken skriver de en recension med utgångspunkt från färdigt formulerade frågor. Eleverna kan välja recensioner med olika svårighetsgrad där det även finns reflektionsfrågor i den svåraste. Recensionerna kan användas för att ge andra elever boktips. I sina recensioner beskriver eleverna exempelvis om miljöerna och huvudpersonerna i boken och en summering av handling. Däremot leder elevernas skrivande av recensioner sällan till någon social interaktion mellan läraren eller kamraterna där eleverna får reflektera kring de egenvälda böckerna. Eleverna i årskurserna 5 och 6 nämner emellertid att de ibland får tillfälle att presentera en bok de läst för den egna klassen men också för yngre elever.

Lärarna framhåller delvis läsningens värde

Granskningen visar att lärarnas undervisning i viss mån reflekterar värdet av läsning genom att lärarna visar intresse för vad eleverna läser och uppmuntrar dem till att berätta om sin läsning. Det framkommer i intervjuer med elever i årskurs 5 att lärarna visar intresse för vad de läser genom att fråga dem om vad de läser och vad de tycker om boken. Dock säger eleverna i årskurs 6 att lärarna sällan visar intresse för vad de läser genom att ställa frågor om boken. Lärarna berättar att de pratar om hur viktig läsningen är och möter också eleverna genom att erbjuda dem böcker efter intresse och svårighetsgrad.

Granskningen visar vidare att läsningen ges utrymme och tidsmässig prioritet i undervisningen. I både elev- och lärarintervjuer framkommer att eleverna oftast läser två gånger varje dag. Eleverna läser dels på en läsvänlig plats under morgonsamlingen dels 30 minuter före lunch. Det framkommer dock i elevintervjuer att lärarna ibland gör andra saker medan eleverna läser och att det vid dessa tillfällen kan bli oroligt i gruppen. Både elever i årskurs 5 och 6 upplever lässtunder som oroliga och att ett flertal elever därför inte läser vid dessa tillfällen. Vidare beskriver eleverna att de har så kallade läsdagar, då de läser i sina egenvälda böcker en hel dag i en läsvänlig miljö. Eleverna säger också att lärarna pratar om vikten av att läsa hemma. Lärarna stimulerar eleverna till mer läsning på fritiden med olika aktiviteter som exempelvis läsbingo. Lärarna berättar att de också framhåller läsningens värde genom att ge tid för läsning i undervisningen, prata om läsningens betydelse i förhållande till skolarbetet, prata om sin egen läsning samt hjälpa eleverna att hitta böcker som de gillar.

Lärarna arbetar delvis med läsfrämjande insatser och riktar dem särskilt mot elever med svagt intresse för eller ringa vana vid att läsa

Granskningen visar att lärarna har en viss medvetenhet om generella skillnader i samhället vad gäller läsintresse och läsvanor som finns kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund samt kön. Av intervju med lärarna framgår dock att de inte arbetar på något strukturerat sätt för att ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor i elevgrupperna. Lärarna beskriver emellertid att de har viss kännedom om den egna elevgruppens erfarenheter, intressen och behov. Lärarna berättar att de skaffar sig denna kunskap genom att notera vad eleverna läser och genom att föra samtal särskilt med de elever som inte läser så gärna. Dock sker inte detta på något strukturerat sätt. Lärarna beskriver att de ändå ser att läsintresset sjunker med stigande ålder och att det även finns en grupp pojkar som inte läser så gärna.

Granskningen visar att lärarna till viss del arbetar på ett genomtänkt och varierat sätt för att stimulera elevernas läsintresse. Lärarna arbetar generellt för att variera läsundervisningen för att hitta en lämplig nivå i och därigenom stimulera elevernas läsintresse. Rektorn berättar i intervju att montessoripedagogikens kärna är att möta varje elev på deras nivå och både ge individuell hjälp och utmana elever som behöver det. Lärarna ger också exempel på att de stimulerar elever med svagt intresse för eller ringa vana vid att läsa. I lärarintervju framkommer det att elever som inte så gärna läser får läsa en kortare tid och att de även planerar muntliga aktiviteter för att motivera läsovana elever till läsning. Lärarna berättar att ovana eller ovilliga läsare kan få möjlighet att redovisa sina individuellt valda böcker muntligt, vilket lärarna anser är särskilt bra för pojkarna. Lärarna säger även att de även utmanar goda läsare vid valet av böcker och uppgifter till lästa texter.

Granskningen visar vidare att lärarna erbjuder eleverna vägledning för att matcha läsmaterial med elevernas intressen, erfarenheter och behov. Både elever och lärarna berättar att bibliotekarien på biblioteksfilialen presenterar böcker efter elevernas intressen. Detta gäller både i val av texter för individuell och såväl som gemensam läsning. Lärare berättar att de utmanar elever med god läsförmåga att välja längre och svårare texter medan elever med mindre läsvana kan välja mer lättlästa böcker och även erbjudas inläsningstjänst. Det framkommer dock i elevintervjuer att det finns elever som upplever att de inte utmanas i sin läsning i tillräcklig utsträckning.

Det utbud som finns av läsmaterial på skolan och i biblioteksfilialen är brett och varierat. Lärarna berättar att det finns både skönlitteratur och fackböcker synliga för eleverna på skolan och att de samlar ihop böcker för särskilda teman eller tidsepoker som de arbetar med. Lärarna berättar vidare att det därutöver finns ett särskilt rum med skönlitteratur på skolan samt ett närliggande kommunbibliotek som är tillgängligt för eleverna.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att alla elever ges rika möjligheter till social interaktion och samtal om lästa texter i syfte att främja elevernas läsintrasse.

Granskningen visar att eleverna i begränsad utsträckning får möjlighet att samtala och reflektera kring lästa texter. Detta gäller särskilt eleverna i årskurs 6.

Av skollagen framgår att utbildningen inom hela skolväsendet ska främja en livslång lust att lära.¹ Av läroplanen för grundskolan framgår att varje elev, genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva, ska få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.² Enligt kursplanen för svenska ska undervisningen stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva.³ Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling.⁴ Resultaten från PIRLS och PISA visar bland annat att elever som är positiva till läsning också har en bättre läsförmåga och läser bättre.⁵ Flera undersökningar visar dock att barn och ungas läsintrasse generellt sett minskar.⁶ Forskning och tidigare granskningar på området pekar bland annat på social interaktion som ett viktigt inslag för att läsningen ska bli motiverande och att detta inte alltid sker i avsedd utsträckning.⁷ Bristande social interaktion kring läsningen riskerar dessutom att särskilt missgynna pojkar.⁸

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna utvecklar undervisningen så att eleverna i mellanstadiet ges rika möjligheter till social interaktion och samtal kring det lästa, såväl i helklass som i par och mindre grupper, i syfte att främja elevernas intresse för läsning. Detta gäller såväl gemensamt som individuellt lästa texter. Exempelvis kan de lästa texterna bearbetas såväl inför, som under och efter

¹ 1 kap. 4 § skollagen (2010:800).

² Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. Skolans uppdrag.

³ Ibid. 5.18. Svenska. Syfte.

⁴ Ibid. 2.2 Kunskaper.

⁵ SOU 2018:57. *Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället*, s. 275ff.

⁶ SOU 2018:57, s. 276. Skolverket (2019). *PISA 2018 15-åringars kunskaper i läsförståelse, matematik och naturvetenskap. Internationella studier 487*, s. 45-46. Skolverket (2017). *PIRLS 2016 Läsförmågan hos svenska elever i årskurs 4 i ett internationellt perspektiv*, s. 39-40. Statens Medieråd (2019). *Ungar och Medier*, s. 7.

⁷ Gambrell, L. B. (2011). Seven rules of engagement: What's most important to know about motivation to read. *The Reading Teacher*. 65, 172–178. SOU 2018:57, s. 81–87.

⁸ Smith, M. W., & Wilhelm, J.D. (2002). *'Reading Don't Fix No Chevys.'* *Literacy in the Lives of Young Men*.

Portsmouth, NH. Skolverket (2022). Modul *Stimulera läsintrasse utifrån ett jämställdhetsperspektiv, Del 4*.

Konkreta sätt att stimulera läsintrasse. Varga, A., Hultgren, F., & Widhe, O. (2015) *Att stimulera elevers läsintrasse – ett samverkansuppdrag*. Stockholm: Skolverket.

läsningen genom varierade former av samtal och gestaltning. I detta ingår också att lärarna skapar förutsättningar så att alla elever kan och vill delta i samtalen.

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett strukturerat sätt ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i de egna elevgrupperna, detta som grund för att på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse.

Av Skolinspektionens granskning framgår att lärarna har en viss kännedom om den egna elevgruppens läsintresse och behov bland annat utifrån elevernas bokval och vad de uppfattar i samtal med elever. Lärarna anpassar läsundervisningen på ett generellt plan till elever med svagt läsintresse och för elever som är goda läsare. Lärarna tar dock inte på ett strukturerat sätt reda på samtliga elevers läsintressen och läsvanor. Lärarna har därmed ett begränsat underlag för att kunna identifiera eventuella mönster och skillnader som kan finnas kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund samt kön som begränsar eleverna i deras läsning.

Av skollagen framgår att alla barn och elever ska få den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt de nationella målen. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁹ Enligt läroplan för grundskolan ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.¹⁰

Sverige har under ett antal år sett ett vikande läsintresse bland barn och unga.¹¹ Det finns orosmoln kopplade till en bristande likvärdighet avseende såväl läsförståelse som läsintresse, relaterat till både kön och socioekonomisk bakgrund.¹² Att det finns stora och systematiska skillnader mellan flickor och pojkar och olika socioekonomiska grupper, vad gäller läsintresse och läsförmåga, visar att skolan inte på ett tillräckligt sätt förmår kompensera elever med mindre gynnsamma förutsättningar.¹³

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna på ett mera strukturerat sätt tar reda på samtliga elevers läsintressen och läsvanor för att identifiera eventuella mönster och skillnader som kan finnas kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund

⁹ 1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen.

¹⁰ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

¹¹ Skolverket (2019), s. 45–46. Skolverket (2017), s. 39–40. Statens Medieråd (2019), s. 7. SOU 2018:57, s. 232, 248.

¹² SOU 2018:57, s. 26.

¹³ SKL (2019). *Se, förstå och förändra – att motverka könsskillnader i skolresultat*, s. 57. Brozo (2019). *Att lyfta oengagerade och lågpresterande pojkars läsning* i Skolverkets modul Perspektiv på litteraturundervisning, Del. 2 Att välja texter, s. 2ff.

samt kön. Med detta som grund kan lärarna på ett medvetet sätt anpassa läsundervisningen till de enskilda eleverna och vid behov stärka upp med undervisningsinslag som syftar till att motverka mönster som begränsar eleverna i deras läsning.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsfrämjande arbete

Här bedöms i vilken utsträckning skolans övergripande läsfrämjande arbete är strategiskt och uthålligt. I detta ingår att:

- Skolan bedriver ett strategiskt läsfrämjande arbete genom att rektorn verkar för en undervisningskultur som kännetecknas av samverkan mellan olika aktörer och som uppmuntrar lärare att sprida läsfrämjande strategier till varandra. I det strategiska läsfrämjande arbetet ingår också att skolbiblioteket utgör en viktig resurs samt att skolan skapar fysiska och sociala miljöer som syftar till att stimulera elevernas läsintresse.
- Skolan uppmärksammar mönster och skillnader mellan olika elevgrupper när det gäller elevernas läsintresse, läsvanor och läsförmåga. Rektorn med personal genomför insatser för att möta identifierade mönster och skillnader vad gäller läsintresse och läsvanor på den egna skolan. Rektorn förmedlar höga förväntningar på alla elever och skolpersonal när det gäller läsning.
- Skolan bedriver ett utvecklingsarbete avseende läsfrämjande insatser i undervisningen och utbildningen. Rektorn intar en aktiv roll när det gäller läsfrämjande insatser i utbildningen. Med utgångspunkt i uppföljning och analys av såväl resultat som skolans arbetsprocesser initierar rektorn vid behov utvecklingsinsatser avseende det läsfrämjande arbetet.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans övergripande läsfrämjande arbete *i flera delar* är strategiskt och uthålligt.

Skolinspektionens granskning visar att skolan till viss del bedriver ett strategiskt arbete för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor. På skolan sker samverkan kring det läsfrämjande arbetet främst stadievis, dock saknas en skolövergripande samverkan för det läsfrämjande arbetet. Vidare ser såväl rektorn som skolpersonal funktionen skolbibliotek som en viktig resurs. Den närliggande kommunala biblioteksfilialen, som erbjuder eleverna en bredd och variation av läsmaterial, används dock främst i årskurserna 1–6 i det läsfrämjande

arbetet. Vidare arbetar skolans personal och rektor för att tillsammans med eleverna skapa stimulerande läsmiljöer på skolan.

Vidare visar granskningen att skolan delvis uppmärksammar och möter skillnader mellan olika elevgrupper. Skolan genomför inte några kontinuerliga uppföljningar och analyser för att skapa övergripande bild av elevernas läsvanor och läsintressen i olika elevgrupper eller årskurser. Lärarna har dock en viss kännedom om elevernas läsintresse och läsvanor utifrån det dagliga arbetet och till viss del genom utvecklingssamtal. Utifrån denna kännedom ger rektorn med personal exempel på ansträngningar som görs för att elever med svagt läsintresse ska få möjlighet att utveckla vilja och intresse för läsning. Rektorn förmedlar också höga förväntningar på alla elever och skolpersonal.

Granskningen visar vidare att skolan endast till viss del bedriver ett utvecklingsarbete avseende läsfrämjande insatser i undervisningen och utbildningen. Rektorn behöver därför inta en mer aktiv roll i utvecklingsarbetet. För att skolans övergripande läsfrämjande arbete ska bli mer strategiskt och uthålligt behöver rektorn följa upp och analysera såväl resultat som de arbetsprocesser som påverkar och ingår i det läsfrämjande arbetet, detta för att vid behov kunna initiera utvecklingsinsatser.

Skolinspektionen har identifierat flera utvecklingsområden inom bedömningsområdet. Motiveringen till utvecklingsområdena och rekommendation för fortsatt arbete redogörs för under rubriken *Identifierade utvecklingsområden* nedan.

Motivering

Skolan bedriver delvis ett strategiskt arbete för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor

Granskningen visar att rektorn verkar för en undervisningskultur som kännetecknas av samverkan, dock saknas en skolövergripande samverkan för det läsfrämjande arbetet. Rektorn berättar att det finns förutsättningar för samverkan mellan lärare, men att det läsfrämjande arbetet planeras och genomförs till största del inom de stadiesvisa arbetslagen och omfattar inte hela skolan. I intervjuer med lärarna framkommer att det inte finns någon strategi kring hur det läsfrämjande arbetet ska genomföras genom skolans alla årskurser. Dock ser både lärarna och rektorn läsningen som en bärande tanke inom montessoripedagogiken och att denna ska integreras i varje tema. Lärarna och rektorn säger att pandemin i stor utsträckning har påverkat samverkan inom skolan och samverkan med externa aktörer. Före pandemin hade skolan ett flertal läsfrämjande aktiviteter som författarbesök, biblioteksbesök och så kallade "läsande förebilder" där äldre elever läste för yngre elever, men dessa aktiviteter har upphört under pandemin. Lärarna säger i intervju att rektorn uttrycker en önskan om att lärarna ska samverka. Enligt lärarna

inspirerar rektorn till samverkan genom att vara delaktig i samtal kring planering av läsfrämjande aktiviteter.

Granskningen visar att såväl rektorn som skolpersonal ser funktionen skolbibliotek som en viktig resurs. Den närliggande kommunala biblioteksfilialen, som erbjuder eleverna en bredd i läsmaterial, används dock endast i viss utsträckning av lärarna i det läsfrämjande arbetet. Av granskningen framkommer att biblioteksfilialen främst används i undervisningen när det gäller de yngre eleverna i årskurserna 1–6 och i mindre utsträckning när det gäller de äldre eleverna i årskurserna 7–9. En förklaring till detta är enligt lärarna och rektorn att skolan i mindre utsträckning arbetar ämnesövergripande i dessa årskurser och att schemamässiga förutsättningarna för att använda biblioteket har varit begränsade detta läsår. Lärarna i årskurs 4–6 och den biträdande rektorn säger att biblioteksfilialen är en viktig del i elevernas skolarbete för att ge dem en bredd i läsmaterialet. Rektorn och den biträdande rektorn berättar att biblioteksfilialen används av eleverna för att hitta faktamaterial eller skönlitterära böcker samt även för att förse klasser med böcker när de jobbar med ett specifikt tema. Rektorn har anställt en lärare med uppgift att skapa ett skolbibliotek på skolan, ett arbete som nyligen påbörjats. I samverkan med eleverna, bibliotekarien samt även externa samarbetspartners köper lärarna in böcker, såväl faktaböcker och skönlitteratur i klassuppsättningar.

Granskningen visar vidare att skolan arbetar för att skapa särskilda läsmiljöer för att eleverna ska uppfatta läsning som stimulerande och positiv. Elever och lärare berättar att personalen har placerat rikligt med böcker i skolans lokaler, vilket är en medveten strategi för att stimulera eleverna till läsning. Skolan är inrymd i gamla lokaler med inredning som kakelugnar vilket ger en mjukare känsla, enligt rektorn. I årskurserna 7–9 kan eleverna läsa i den "tysta salen" som också används för eget arbete. Vidare berättar lärarna att det finns flera "läsvrår" i skolmiljön som eleverna kan använda för att få läsro, men de säger samtidigt att miljön i klassrummen behöver förbättras och att de därför planerar att köpa in mattor till klassrummen. Rektorn bekräftar denna bild och berättar att ett projekt med syfte att bland annat förbättra skolans läsmiljö ska påbörjas tillsammans med eleverna.

Skolan delvis uppmärksammar och möter skillnader mellan olika elevgrupper

Granskningen visar att rektorn med personal har en viss medvetenhet kring generella skillnader mellan elevgrupper vad gäller elevernas läsintresse och läsvanor kopplade till kön och socioekonomisk bakgrund. Rektorn berättar att elevgruppen är socioekonomiskt homogen där de flesta av vårdnadshavarna har eftergymnasial bakgrund. Det framkommer i intervju med lärarna och rektorn att skolan inte gör några kontinuerliga uppföljningar och analyser för att skapa övergripande bild av elevernas läsvanor och läsintressen i olika elevgrupper eller årskurser. Lärarna har ändå en viss kännedom om elevernas läsintresse och läsvanor utifrån det dagliga arbetet och till viss del utvecklingssamtal. Det framkommer också i intervjuer med lärare att det sker överlämningar mellan

stadierna där information om elevernas läsintressen, läsvanor och läsförmåga ges. Lärarna uppger att de ser att det finns skillnader i läsintresse mellan klasser och att skolan även har ett flertal lässvaga elever.

Även om rektorn inte leder något samlat arbete för att skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader avseende elevernas läsintresse och läsvanor, ser rektorn i viss mån till att ansträngningar görs för att elever med svagt läsintresse ska få möjlighet att utveckla vilja och intresse för läsning. Den biträdande rektorn berättar att vissa elever får hjälp av skolans specialpedagog med förförståelse inför läsningen för att i förlängningen utveckla ett intresse för läsning. Det framkommer också i intervjuer med lärarna att de ser tillgängligheten när det gäller böcker med olika ämnen och svårighetsgrader som ett viktigt stöd och stimulans för elever som har mindre gynnsamma förutsättningar att utveckla vilja och intresse för läsning. Även skolans organisation med åldersblandade grupper ser rektorn som en styrka när det gäller det läsfrämjande arbetet, då detta ger de yngre eleverna förebilder bland de äldre eleverna i undervisningsgruppen.

Granskningen visar vidare att rektorn förmedlar höga förväntningar på alla elever och skolpersonal. Lärarna beskriver rektorn som en engagerad och närvarande ledare som leder sina lärare genom att prata om pedagogiska frågor och hålla i fortbildningsinsatser avseende montessoripedagogiken. Rektorn säger att hon i olika sammanhang förmedlar en förväntan till personalen att alla elever ska klara kunskapsmålen och att eleverna ska mötas på den nivå de befinner sig samt utmanas såväl i det vanliga skolarbetet som i det läsfrämjande arbetet.

Skolan bedriver till viss del ett utvecklingsarbete avseende läsfrämjande insatser i undervisningen och utbildningen

Granskningen visar att rektorn endast till viss del intar en aktiv roll när det gäller läsfrämjande insatser i utbildningen. Rektorn har en kunskap om de läsfrämjande insatser som sker på skolan, men bedriver inte något samlat utvecklingsarbete när det gäller läsfrämjande insatser i utbildningen. Det framkommer i intervjuer med lärarna att uppföljningar av enskilt utförda läsfrämjande insatser sker i arbetslagen. Däremot framkommer det i intervjun med rektorn att lärarnas uppföljningar inte används av rektorn som grund för att kunna initiera relevanta utvecklingsinsatser avseende skolans läsfrämjande arbete. Det framkommer vidare att rektorn har fått fokusera på att leda sin personal pedagogiskt efter en tids instabilitet gällande personal. Av denna anledning har det läsfrämjande utvecklingsarbetet inte prioriterats, men enligt rektorn kommer ett sådant arbete kommer att inledas.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas inom följande:

- Skolan behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverkan och kunskapsspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Vidare behöver rektorn och lärarna tillsammans utveckla arbetet så att skolbiblioteket används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser.

Granskningen visar att rektorn behöver stärka skolans samverkan avseende det läsfrämjande arbetet. Det framkommer i intervjuer med lärare, rektorn och den biträdande rektorn att samverkan kring läsfrämjande arbete främst sker inom de stadiesvisa arbetslagen, men i begränsad utsträckning över stadiegränser. I intervjuer med lärarna framkommer att det inte finns någon strategi kring hur det läsfrämjande arbetet ska genomföras genom skolans alla årskurser. Vidare ser såväl rektorn som skolpersonal funktionen skolbibliotek som en viktig resurs. Den närliggande kommunala biblioteksfilialen, som erbjuder eleverna en bredd och variation av läsmaterial, används dock främst i årskurserna 1–6 i det läsfrämjande arbetet. Rektorn har inlett ett arbete med att skapa ett bibliotek på skolan.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorerna ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁴ Rektorn ansvarar för att planering, uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs på skolenhetsnivå.¹⁵ Av skollagen framgår vidare att utbildningen inom hela skolväsendet ska främjas av en livslång lust att lära. Alla barn och elever ska få den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt de nationella målen.¹⁶

Av läroplanen för grundskolan framgår att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet.¹⁷ Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.¹⁸

¹⁴ 2 kap. 9§ skollagen.

¹⁵ 4 kap. 4§ skollagen.

¹⁶ 1 kap. 4§ skollagen.

¹⁷ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer.

¹⁸ Ibid. 2.8. Rektorns ansvar.

I syfte att väcka, bibehålla och ytterligare stimulera elevernas läsintresse rekommenderar Skolinspektionen rektorn att utveckla skolans läsfrämjande arbete så det blir metodiskt och långsiktigt. Rektorn behöver aktivt verka för att samverkan och kunskapsspridning kring det läsfrämjande arbetet sker. Rektorn behöver också se till att arbetet med att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor fortsätter i de högre årskurserna. Vidare behöver rektorn se till att skolans bibliotek används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser. Skolan och de enskilda lärarna arbetar på många sätt läsfrämjande men behöver ett mer sammanhållet och övergripande arbete under ledning av rektorn för ökad kvalitet och likvärdighet i undervisningen.

Av granskningen framgår att skolan har goda förutsättningar för att utveckla skolans arbete inom området genom rektorns planerade insatser samt rektorns och skolpersonalens kompetens och engagemang vad gäller att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor.

- Rektorn tillsammans med personalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintresse och läsvanor bland eleverna på skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.

Granskningen visar att skolan inte genomför några kontinuerliga uppföljningar eller analyser av elevernas läsintresse eller läsvanor för att skapa sig en övergripande bild av eventuella skillnader och mönster som kan finnas kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund samt kön på den egna skolan. Lärarna arbetar generellt med att uppmuntra och motivera eleverna att läsa, men skolan har begränsad kunskap om vilka elever som särskilt behöver få ta del av läsfrämjande insatser.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁹ Rektorn ansvarar för att planering, uppföljning och utvecklingen av utbildningen genomförs på skolenhetsnivå.²⁰ Resultat från tidigare kvalitetsgranskning visar att både lärare och rektorer i många fall behöver följa upp elevernas intresse för läsning.²¹ Av skollagen framgår vidare att utbildningen inom hela skolväsendet ska främja en livslång lust att lära. Alla barn och elever ska få den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt de nationella målen. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig

¹⁹ 2 kap. 9§ skollagen.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.

²¹ Skolinspektionen (2016). *Läs- och skrivundervisningen inom ämnena svenska/svenska som andraspråk i årskurserna 4–6*, s. 5, 13.

utbildningen.²² Enligt läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.²³

Sverige har under ett antal år sett ett vikande läsintresse bland barn och unga.²⁴ Elevernas lust att läsa tycks också avta med stigande ålder, detta samtidigt som grundskolans högre årskurser bjuder på allt mer avancerade och krävande texter.²⁵ Vidare finns det orosmoln kopplade till en bristande likvärdighet avseende såväl läsförståelse som läsintresse, relaterat till både kön och socioekonomisk bakgrund.²⁶ Med ett minskande intresse för läsning och ökande skillnader mellan elever, ökar betydelsen av skolornas läsfrämjande arbete och vikten av att skolan hittar sätt att stimulera och vidga samtliga elevers läsintresse och läsning.²⁷

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar arbetet med att följa upp och analysera mönster och skillnader i elevernas läsintresse och läsvanor. I arbetet med att följa upp elevernas läsintresse och läsvanor kan läsvaneundersökningar²⁸ genomföras i olika årskurser och elevgrupper. Rektorn kan utifrån en sådan uppföljning och analys skapa en utgångspunkt för det fortsatta arbetet med att möta eventuella mönster och skillnader som identifierats på den egna skolan. I förekommande fall behöver rektorn även se till att särskilda ansträngningar görs för att även elevgrupper med mindre gynnsamma förutsättningar ska få möjlighet att utveckla vilja och intresse för läsning.

På Skolinspektionens vägnar,

Beslutet har fattats av Caroline Engskär, beslutsfattare.

Föredragande i ärendet har varit utredare Marita Bergman. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även Helen Lundell Sjögren och Stina Johansson deltagit.

²² 1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen (2010:800).

²³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

²⁴ SOU 2018:57, s. 232, 248, 276. Skolverket (2019), s. 45–46. Skolverket (2017), s. 39–40. Statens Medieråd (2019), s. 7.

²⁵ Statens Medieråd (2019), s. 7.

²⁶ SOU 2018:57, s. 26.

²⁷ SOU 2018:57, s. 89.

²⁸ Se exempelvis <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/stimulera-lasintresse-utifran-ett-jamstalldhetsperspektiv/del-1-lasintresse-och-lasvanor> (hämtad 2022-03-03).

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Montessori Floda säteri under höstterminen 2021. Granskningen har genomförts på distans via digitala intervjuer. Vid intervjuerna har information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten inhämtats. Intervjuerna genomfördes av utredarna Marita Bergman och Helén Lundell Sjöberg.

Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare som undervisar i svenska i årskurserna 4–6.
- En gruppintervju med lärare som undervisar i textrika ämnen.
- En intervju med skolans rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt Skolverkets officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från intervjuerna för faktakontroll.

Fakta om granskad verksamhet

Montessoriskolan Floda säteri, med den ideella föreningen Montessoriskolan Floda säteri som huvudman, är en grundskola med förskoleklass och grundskolans årskurser 1–9. På skolan är totalt 246 elever inskrivna. Av dessa elever går 90 i årskurserna F-3, 74 elever i årskurserna 4–6 samt 82 i årskurserna 7–9. I dessa årskurser undervisar tre lärare i ämnet svenska. Samtliga är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver.

Bilaga 2: Författningsstöd

Av skollagen framgår att utbildningen inom hela skolväsendet ska främja en livslång lust att lära. Alla barn och elever ska få den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt de nationella målen. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.²⁹

Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.³⁰ Av kursplanen i svenska framgår att undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva.³¹ Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling.³²

Skolan ska vara en god miljö för utveckling och lärande. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.³³ Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Lärarna ska stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan.³⁴ Läraren ska vidare: ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.³⁵

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Läraren ska i samverkan med [...] lärare i övriga berörda

²⁹ 1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen (2010:800).

³⁰ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. Skolans uppdrag.

³¹ Ibid. 5.18. Svenska. Syfte.

³² Ibid. 2.2 Kunskaper.

³³ Ibid. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. God miljö för utveckling och lärande.

³⁴ Ibid. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer.

³⁵ Ibid. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer.

skolformer och fritidshemmet utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande.³⁶

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.³⁷ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.³⁸ Rektorn ansvarar för att planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (systematiskt kvalitetsarbete) genomförs på skolenhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.³⁹

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Vidare har rektorn ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.⁴⁰

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna, bland annat jämställdhet.⁴¹ Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.⁴²

³⁶ Ibid. 2.5 Övergång och samverkan.

³⁷ 2 kap. 9 § skollagen (2010:800).

³⁸ Ibid. 2 kap. 10 §.

³⁹ Ibid. 4 kap. 4–5 §§.

⁴⁰ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 2.8. Rektorns ansvar.

⁴¹ 1 kap. 5 § skollagen (2010:800).

⁴² Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Utvecklingsområde 1: Lärarna behöver utveckla undervisningen så att alla elever ges rika möjligheter till social interaktion och samtal om lästa texter i syfte att främja elevernas läsintresse.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver på ett strukturerat sätt utveckla arbetet med att ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i de egna elevgrupperna. Detta som grund för att på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3: Skolan behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverkan och kunskapsspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Vidare behöver rektorn och lärarna tillsammans utveckla arbetet så att skolbiblioteket används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur skolenhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 4: Rektorn tillsammans med personalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintresse och läsvanor bland eleverna på skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur skolenhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?